7. 5. 2013

ID: 91234

Náhrada škody

Každý je podle § 415 obč. zák. povinen zachovávat vždy takový stupeň bedlivosti (pozornosti), který lze po něm vzhledem ke konkrétní časové a místní situaci rozumně požadovat a který - objektivně posuzováno - je způsobilý zabránit či alespoň co nejvíce omezit riziko vzniku škod na životě, zdraví či majetku; uvedené ustanovení mu však neukládá povinnost předvídat každý v budoucnu možný vznik škody. Prevenční povinnost, kterou zákon v § 415 obč. zák. ukládá každému ve vztahu ke všem subjektům, znamená pro vlastníka nebo správce nemovitosti povinnost užívat a spravovat svůj majetek tak, aby jeho stav nezpůsobil škodu jinému, tedy dbát i o to, aby na jeho pozemku byla provedena opatření zamezující či snižující možnost vzniku škody na zdraví, na majetku a jiných hodnotách, a pokud již škoda hrozí, učinit opatření k jejímu odvrácení. Vykonává-li žalovaný práva a povinnosti vlastníka k lesnímu pozemku ve vlastnictví státu (§ 4 odst. 1 lesního zákona), na němž se nachází vyznačená cyklotrasa, je odpovědný za škodu tam, kde s přihlédnutím ke konkrétním poměrům a okolnostem lze vyžadovat jistou intenzitu péče o lesní porost a předvídavost vlastníka vzhledem ke hrozícím rizikům. V případě cyklotrasy pak musí vlastník lesa předpokládat zvýšenou frekvenci návštěvníků a tomu přizpůsobit svou činnost ohledně stavu a kvality porostů, které by mohly bezpečnost pohybu v těchto místech ohrozit.

(Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky sp.zn. 25 Cdo 2819/2011, ze dne 28.2.2013)

Nejvyšší soud České republiky rozhodl v právní věci žalobkyně L. O., zastoupené JUDr. L.V., advokátem se sídlem v O., proti žalovanému Lesy České republiky, s. p., se sídlem v H.K., zastoupenému Mgr. J.K., advokátem se sídlem v P., za účasti České podnikatelské pojišťovny, a. s., Vienna Insurance Group, se sídlem v P., jako vedlejší účastnice na straně žalované, o 240.000,- Kč s příslušenstvím, vedené u Okresního soudu v Olomouci pod sp. zn. 19 C 5/2009, o dovolání žalovaného proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě – pobočky v Olomouci ze dne 24. února 2011, č. j. 69 Co 205/2010-407, tak, že dovolání se zamítá.

Z odůvodnění:

Okresní soud v Olomouci rozsudkem ze dne 25. 3. 2010, č. j. 19 C 5/2009-313, ve spojení s usneseními ze dne 12. 4. 2010, č. j. 19 C 5/2009-323, 13. 4. 2010, č. j. 19 C 5/2009-329, a 10. 9. 2010, č. j. 19 C 5/2009-375, uložil žalovanému státnímu podniku [původně žalovaný 1)] povinnost zaplatit žalobkyni 240.000,- Kč s příslušenstvím, zamítl žalobu na zaplacení části příslušenství a v celém rozsahu žalobu vůči původnímu žalovanému 2) – Olomouckému kraji, a rozhodl o náhradě nákladů řízení ve vztahu mezi účastníky řízení a vůči státu. Vyšel ze skutkových zjištění, že vlastníkem lesního pozemku p. č., k. ú. Hrubá Voda (dále též jen „pozemek“), je Česká republika a právo hospodařit na něm má žalovaný. Pozemek je od roku 2001 součástí přírodní rezervace Hrubovodské sutě a vede jím cyklotrasa č. 6108, která byla zřízena z iniciativy Okresního úřadu Olomouc. Dne 1. 7. 2007 kolem 16:30 hod. tuto cyklotrasu projížděla na kole nezletilá L. D. (dcera žalobkyně, dále též jen „poškozená“), spadla na ni část přelomeného buku a usmrtila ji. V trestním řízení byla věc odložena, bylo však zjištěno, že v předmětném místě se na svahu nacházelo více buků napadených hnilobnou chorobou, nicméně pád stromu nebyl způsoben porušením pracovních nebo technologických postupů při pracích na lesním majetku, případně zanedbáním požadavků bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, nebo kombinací některých těchto skutečností. Soud prvního stupně dospěl k závěru, že žaloba vůči správci lesa je důvodná, neboť prevenční povinnost, kterou ukládá zákon v § 415 zákona č. 40/1964 Sb., občanského zákoníku (dále jen „obč. zák.“), každému ve

vztahu ke všem subjektům, znamená pro vlastníka nebo správce nemovitosti povinnost užívat a spravovat svůj majetek tak, aby jeho stav nezpůsobil škodu jinému, tedy dbát i o to, aby na jeho pozemku byla provedena opatření zamezující či snižující možnost vzniku škody na zdraví, majetku a jiných hodnotách, a pokud již škoda hrozí, učinit opatření k jejímu odvrácení. Přestože se jedná o lesní pozemek, který je součástí přírodní rezervace, neznamená to, že jde o tzv. bezzásahové území, jak žalovaný tvrdil. Z omezení obsažených v § 38 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny (dále též jen „zákon o ochraně přírody a krajiny“), a nařízení Okresního úřadu v Olomouci ze dne 15. 3. 2001, nevyplývá, že by žalovaný nebyl oprávněn na území přírodní rezervace provádět jakýkoliv zásah, byť si k němu musí nejprve vyžádat souhlas příslušného orgánu ochrany přírody. Žalovaný však do roku 2009 o souhlas nepožádal, neprováděl pozvolnou těžbu stromů a jejich obnovu, nekontroloval zdravotní stav stromů, čímž zapříčinil jejich onemocnění parazitní dřevokaznou houbou – troudnatcem kopytovitým (fomes fomentarius) a zasažení hnilobou, které neodvratně ústí do spontánní destrukce napadeného stromu rozlomením koruny nebo zlomením kmenové části jako v tomto případě. Nákaza desítek stromů v daném místě, včetně samotného spadlého buku, byla patrná pouhým okem bez provádění sond, neboť na kmeni stromu se nacházely typické plodnice. V řízení nebylo prokázáno, že by vyvrácení stromu bylo způsobeno nepředvídatelnými okolnostmi, např. silným větrem, srážkami, naopak hydrometeorologický ústav sdělil, že v daný okamžik bylo v lokalitě jasno, slunečno, bezvětří. Tím, že žalovaný trpěl závadný stav porostu a neprováděl žádná opatření k tomu, aby ke škodě nedošlo, porušil právní povinnost podle § 415 obč. zák. a odpovídá za škodu způsobenou usmrcením nezletilé cyklistky podle § 420 obč. zák. Soud nepřisvědčil námitce žalovaného, že vstup do lesa je pouze na vlastní nebezpečí; spadl-li totiž strom na cyklistku jedoucí po cestě vedoucí lesním pozemkem, tedy v místě, kde se zvýšený pohyb osob musí předpokládat, měl žalovaný tomuto místu věnovat větší pozornost. Soud proto žalobkyni přiznal nárok na jednorázové odškodnění podle § 444 odst. 3 písm. c) obč. zák.

Krajský soud v Ostravě – pobočka v Olomouci rozsudkem ze dne 24. 2. 2011, č. j. 69 Co 205/2010-407, rozsudek soudu prvního stupně potvrdil ohledně povinnosti žalovaného zaplatit žalobkyni 240.000,- Kč s příslušenstvím od 22. 1. 2009 do zaplacení a povinnosti žalovaného zaplatit státu soudní poplatek, změnil jej tak, že žalovaný je povinen zaplatit žalobkyni další úrok z prodlení za období od 4. 9. 2008 do 21. 1. 2009, a rozhodl o náhradě nákladů řízení před soudy obou stupňů. Vyšel ze skutkových zjištění soudu prvního stupně a po zopakování důkazů v odvolacím řízení upřesnil, že pozemek byl určen k ponechání bez zásahu a nebyly zjištěny žádné výstražné tabule, které by upozorňovaly na nebezpečí pádu stromu před a za místem smrtelného úrazu. Žalovaný s návrhem vedení cyklistických tras souhlasil, pouze zřizovatele upozornil, že je třeba mít na zřeteli bezpečnost cyklistů na lesních cestách s ohledem na nekvalitní povrch cest a provoz lesních mechanismů, a že je třeba počítat s možností úrazu náhodně padajícími větvemi, kmeny stromů, např. za větrného počasí. Odvolací soud dále zdůraznil, že na kmeni předmětného buku byly registrovány plodnice dřevokazné houby – troudnatce kopytovitého a hniloba v dutině kmene. Ztotožnil se proto s právním posouzením věci soudem prvního stupně a s jeho závěrem, že žalovaný nedostál povinnosti plynoucí z § 415 obč. zák. zachovat takový stupeň opatrnosti, který lze vzhledem ke konkrétní časové a místní situaci rozumně požadovat; neučinil taková opatření, aby vyloučil či alespoň minimalizoval možnost vzniku škody na zdraví, majetku a jiných hodnotách, třebaže tato opatření na něm bylo možno spravedlivě požadovat při zachování běžné míry opatrnosti (bedlivosti). Žalovanému jako subjektu hospodařícímu na lesních pozemcích při alespoň občasných prohlídkách lesního porostu mohlo a mělo být známo, že v dané lokalitě bezprostředně hrozí pád více stromů. Odvolací soud odmítl obranu žalovaného poukazem na dodržení principů uvedených v § 38 zákona o ochraně přírody a krajiny, a to s ohledem na význam ohroženého zájmu, tedy život osob pohybujících se v daném území, a skutečnost, že územím vedla značená cyklotrasa, kde lze předpokládat zvýšený pohyb osob. Třebaže se jednalo o tzv. bezzásahové území, žalovaný mohl a měl požádat orgán ochrany přírody a krajiny o provedení těžby vybraných stromů nebo jasným a srozumitelným způsobem upozornit na rizika průjezdu přes danou lokalitu, vykácení lesa nebylo jedinou možností

plnění prevenční povinnosti. Odvolací soud přisvědčil závěru soudu prvního stupně, že na straně poškozené nelze dovozovat spoluzavinění podle § 441 obč. zák., neboť do lesa vstoupila po značené cyklotrase v době, kdy nebylo možno očekávat vyvrácení stromu v důsledku počasí. Ustanovení § 19 odst. 1 zákona č. 289/1995 Sb., o lesích (dále též jen „lesní zákon“) o právu vstupovat do lesa na vlastní nebezpečí nevylučuje odpovědnost vlastníka (správce) lesa za škodu v případě, že ke škodě došlo v příčinné souvislosti s jeho protiprávním jednáním.

Proti rozsudku odvolacího soudu podal žalovaný dovolání, jehož přípustnost dovozuje z § 237 odst. 1 písm. c) o.s.ř. a odůvodňuje je podle § 241a odst. 2 písm. b) o.s.ř. Za otázky zásadního právního významu dovolatel pokládá 1) míru, předpoklady a podmínky existence spravedlivého požadavku generální prevence individuálního právního subjektu, 2) zohlednění plnění povinností podle zvláštních právních předpisů při posuzování míry spravedlivého požadavku na dodržování generální prevence, 3) rozsah a meze odpovědnosti za škodu ve vztahu k § 19 lesního zákona, 4) vzájemný vztah ustanovení zvláštních právních předpisů (lesní zákon a zákon o ochraně přírody a krajiny) a ustanovení § 415 a 420 obč. zák. Dovolatel opakuje argumentaci uvedenou v odvolacím řízení a zejména vytýká soudům příliš absolutní posuzování prevenční povinnosti bez dostatečného zohlednění skutečností a okolností typických pro danou věc, přestože z dokazování vyplynula specifika zbavující žalovaného odpovědnosti za škodu. Soudy mu uložily povinnost k náhradě škody, přestože trestní řízení bylo odloženo, aniž bylo shledáno porušení či zanedbání zákonné či smluvní povinnosti; soudy nezohlednily ani zvláštní povahu prostředí, v němž došlo k události, tedy to, že se pozemek nachází v přírodní rezervaci zřízené k ochraně přirozených a přírodě blízkých lesních ekosystémů a s cílem umožnit jejich trvalou existenci a vývoj. V rezervaci jsou možné těžební a pěstební zásahy nad rámec schváleného lesního hospodářského plánu pouze se souhlasem příslušného orgánu ochrany přírody, staré porosty mají být z větší části ponechávány bez zásahu. Hospodaření dovolatele je v souladu s principy ochrany území podle zákona o ochraně přírody a krajiny, nebylo mu prokázáno porušení právní povinnosti, tudíž nelze dovozovat ani příčinnou souvislost mezi porušením a škodou, přičemž řádné plnění zákonných povinností nemůže být přičítáno dovolateli k tíži, když zákon o ochraně přírody a krajiny a občanský zákoník mají stejnou právní sílu. Dále vytýká soudům, že nebylo prokázáno, že by onemocnění stromu a jeho následný pád byl způsoben zanedbáním jakýchkoli kontrolních povinností dovolatele. Tvrdí, že symptomy hniloby nemusí být ve všech případech vizuálně zjistitelné, proto bez sondáže a důkladného rozboru ani zkušený odborník pouhým okem nerozpozná stav stromu bez velké odchylky. Pokud by měl dovolatel naplnit prevenční povinnost v rozsahu vyžadovaném soudy, musel by přistoupit k opatřením, tedy buď k odborné technologické kontrole hypoteticky rizikových stromů nebo vykácení pásů lesního porostu podél lesních cest a pěšin, jejichž realizaci považuje za absurdní a objektivně nemožnou. Tyto požadavky na něj kladené v tomto konkrétním případě ve vztahu k jeho tvrzené povinnosti generální prevence se mu jeví jako nespravedlivé. Dovolatel s odkazem na § 19 lesního zákona, který upravuje právo vstupovat do lesa na vlastní nebezpečí, a § 63 zákona o ochraně přírody a krajiny, podle nějž má každý právo na volný průchod přes pozemky ve vlastnictví státu, dovozuje, že je výhradně na osobách do lesa vstupujících zvážit možná nebezpečí pohybu po lesních pozemcích, zvláště pak v případě přírodní rezervace musí návštěvníci brát zřetel na to, že vstupují na území, kde je prioritní ochrana přírodních procesů. Zdůrazňuje, že poškozená nebyla ke vstupu do lesa nucena či vybízena, jednalo se o její svobodnou vůli, případně osob ji doprovázejících. Dovolatel popírá, že by zřídil či vyznačil nebo souhlasil s vyznačením cyklistické nebo turistické stezky v místech, kde došlo k usmrcení poškozené, naopak upozornil na ohrožení bezpečnosti cyklistů na lesních cestách a další realizaci tras podmínil předchozím projednáním s lesní správou ve Šternberku, což lze označit za jednoznačně preventivní jednání dovolatele. Provedené značení tak nemůže mít vůči dovolateli žádné právní účinky a k odpovědnosti by měl být volán ten, kdo trasu na pozemku zřídil, jehož však žalobkyně nežalovala. Dovolatel se domnívá, že mu nelze vytýkat neplnění povinnosti generální prevence podle § 415 obč. zák., když plnil povinnosti uložené mu zvláštním zákonem, tedy zákonem na ochranu přírody a krajiny. Aplikace § 415 obč. zák. přichází v úvahu jen tehdy, není-li konkrétní

právní úprava, pokud však byl postup stanovený zvláštní právní normou dodržen, je aplikace § 415 obč. zák. vyloučena. Tvrdí, že ze skutkových zjištění vyplývá, že ke škodě došlo v souvislosti s typickou povahou lesa a jeho přírodního prostředí, za což by dovolatel neměl odpovídat, proto navrhl, aby dovolací soud zrušil rozsudky soudů obou stupňů a věc vrátil soudu prvního stupně k dalšímu řízení.

Žalobkyně ve vyjádření k dovolání žalovaného uvedla, že z něj nelze zjistit, kdy a kde byla otázka zásadního právního významu řešena nejednoznačně a nejednotně. Dovolatel pouze opakuje svoji obranu, se kterou neuspěl v jiných čtyřech soudních sporech se shodným skutkovým základem. Podle žalobkyně soudy věc správně posoudily po právní stránce, dovolání žalovaného tak není přípustné; proto navrhla, aby dovolací soud dovolání odmítl.

Nejvyšší soud jako soud dovolací (§ 10a zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění účinném do 31. 12. 2012, dále též jen „o.s.ř.“) po zjištění, že dovolání proti pravomocnému rozsudku odvolacího soudu bylo podáno ve lhůtě uvedené v ustanovení § 240 odst. 1 o.s.ř. oprávněnou osobou - účastníkem řízení, řádně zastoupeným advokátem ve smyslu § 241 odst. 1 o.s.ř., dospěl k závěru, že dovolání je přípustné podle § 237 odst. 1 písm. c) o.s.ř., neboť otázka prevenční povinnosti vlastníka lesa nebyla dosud v daných skutkových souvislostech řešena. Vzhledem k tomu, že dovoláním napadené rozhodnutí bylo vydáno dne 24. února 2011, Nejvyšší soud o dovolání rozhodl podle dosavadních předpisů (tj. podle občanského soudního řádu, ve znění účinném do 31. 12. 2012 – srov. čl. II bod 7. zákona č. 404/2012 Sb.). Dovolání není důvodné.

V první řadě není opodstatněná dovolací námitka, že soudy dovodily nesprávně odpovědnost žalovaného za škodu v rozporu s trestním řízením, v němž nebylo zjištěno porušení či zanedbání povinnosti z jeho strany. Podle § 135 odst. 1 o.s.ř. je soud v občanskoprávním řízení vázán rozhodnutím příslušných orgánů o tom, že byl spáchán trestný čin, přestupek nebo jiný správní delikt postižitelný podle zvláštních předpisů, a kdo je spáchal. Jestliže ovšem v posuzovaném případě nebylo vydáno rozhodnutí soudu v trestním řízení o tom, že byl spáchán trestný čin, pak ani neexistuje výrok, jímž by byl soud v řízení o náhradu škody vázán, a byl proto za této situace oprávněn (a zároveň povinen) učinit potřebná skutková zjištění, včetně posouzení okolností, které byly řešeny v trestním řízení, a sám po zhodnocení důkazů ve smyslu § 132 o.s.ř. vyložit, jaká zjištění má za prokázaná, a na základě jakého skutkového stavu posoudil uplatněný nárok po stránce právní. Proto odvolací soud důvodně vyšel ze skutkových zjištění soudu prvního stupně a po zopakování důkazů a jejich zhodnocení upřesnil závěry soudu prvního stupně ohledně porušení povinnosti žalovaným tak, že žalovaný neučinil potřebná opatření k zabránění vzniku škody tím, že vůbec nekontroloval stromy rostoucí podél cyklotrasy, jejichž pád mohl ohrozit osoby pohybující se na cyklotrase, a nepožádal orgán ochrany přírody a krajiny o provedení těžby vybraných stromů nebo neupozornil na rizika průjezdu danou lokalitou; na kmeni spadlého stromu i řady stromů dalších přitom byly viditelné plodnice dřevokazné houby. Takto zjištěný skutkový stav vzhledem k ustanovení § 241a odst. 3 o.s.ř. nepodléhá dovolacímu přezkumu.

Nesprávné právní posouzení věci, které dovolatel uplatňuje jako důvod dovolání [§ 241a odst. 2 písm. b) o.s.ř.], může spočívat v tom, že odvolací soud věc posoudil podle nesprávného právního předpisu, nebo že správně použitý právní předpis nesprávně vyložil, případně jej na zjištěný skutkový stav věci nesprávně aplikoval. Dovolatel vytýká soudům obou stupňů nesprávné právní posouzení rozsahu povinnosti žalovaného udržovat v odpovídajícím stavu stromy na lesních pozemcích podél cyklotrasy, a to z hlediska porušení povinnosti tzv. generální prevence podle § 415 obč. zák.

Podle § 420 odst. 1 obč. zák. každý odpovídá za škodu, kterou způsobil porušením právní povinnosti. Podle § 420 odst. 3 obč. zák. odpovědnosti se zprostí ten, kdo prokáže, že škodu nezavinil.

Podle § 415 obč. zák. každý je povinen počínat si tak, aby nedocházelo ke škodám na zdraví, na

majetku, na přírodě a životním prostředí.

Obecná odpovědnost za škodu podle ustanovení § 420 obč. zák. je založena na současném splnění čtyř podmínek - porušení právní povinnosti, vznik škody, vztah příčinné souvislosti mezi porušením povinnosti a škodou a dále presumované zavinění. Porušením právní povinnosti je míněn objektivně vzniklý rozpor mezi tím, jak fyzická či právnická osoba skutečně jednala či opomenula jednat, a tím, jak jednat měla, aby dostála svým povinnostem. Vedle porušení povinnosti zákonné a smluvní zákon zakládá obecnou povinnost (tzv. generální prevence) ukládající každému počínat si tak, aby nedocházelo ke škodám na zdraví, na majetku a na jiných hodnotách. Nedodržení této povinnosti je rovněž porušením právní povinnosti ve smyslu ustanovení § 420 odst. 1 obč. zák., a tedy jedním ze základních předpokladů odpovědnosti za škodu.

Občanskoprávní prevenci lze charakterizovat jako souhrn způsobů a forem předcházení tomu, aby byla ohrožována a porušována subjektivní občanská práva, tj. práva, která jsou upravována a chráněna normami občanského práva hmotného v objektivním smyslu. Vlastní obsah úpravy občanskoprávní prevence spočívá ve stanovení určitého systému prevenčních právních povinností, jakož i nepříznivých právních následků (sankcí) spjatých s jejich ohrožením či porušením. Jinými slovy řečeno, každý je podle § 415 obč. zák. povinen zachovávat vždy takový stupeň bedlivosti (pozornosti), který lze po něm vzhledem ke konkrétní časové a místní situaci rozumně požadovat a který - objektivně posuzováno - je způsobilý zabránit či alespoň co nejvíce omezit riziko vzniku škod na životě, zdraví či majetku; uvedené ustanovení mu však neukládá povinnost předvídat každý v budoucnu možný vznik škody. Prevenční povinnost, kterou zákon v § 415 obč. zák. ukládá každému ve vztahu ke všem subjektům, znamená pro vlastníka nebo správce nemovitosti povinnost užívat a spravovat svůj majetek tak, aby jeho stav nezpůsobil škodu jinému, tedy dbát i o to, aby na jeho pozemku byla provedena opatření zamezující či snižující možnost vzniku škody na zdraví, na majetku a jiných hodnotách, a pokud již škoda hrozí, učinit opatření k jejímu odvrácení (srov. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 20. 2. 2002, sp. zn. 25 Cdo 2471/2000, publikovaný v Souboru rozhodnutí Nejvyššího soudu pod C 1021, nebo v časopise Soudní judikatura pod č. 65/2002, a usnesení Nejvyššího soudu ze dne 24. 8. 2010, sp. zn. 25 Cdo 1644/2008, dovozující povinnost vlastníka pozemku řádně pečovat o porosty rostoucí na jeho pozemku).

Závěr odvolacího soudu o odpovědnosti žalovaného za škodu vychází z nezpochybnitelného skutkového základu, že dcera žalobkyně byla při jízdě na cyklostezce usmrcena částí stromu spadlou v důsledku jeho špatného stavu. Hlavní příčinou zřícení stromu bylo jeho napadení dřevokaznou parazitní houbou troudnatcem kopytovitým a hnilobou. Vykonával-li žalovaný práva a povinnosti vlastníka k lesnímu pozemku ve vlastnictví státu (§ 4 odst. 1 lesního zákona), na němž se nachází vyznačená cyklotrasa, kde došlo ke smrtelnému úrazu, důvodně aplikoval odvolací soud ustanovení § 415 obč. zák. a správně též dovodil porušení prevenční povinnosti ze strany žalovaného. Ten totiž v období předcházejícím této události nikterak nekontroloval stav lesního porostu podél cyklotrasy, o jejímž zřízení byl informován, a neprovedl ani žádná opatření k tomu, aby zabránil ohrožení bezpečnosti osob pohybujících se na cyklotrase pádem stromu. Neučinil-li žalovaný žádná opatření, která by zamezila nebo snížila možnost vzniku škody, nepočínal si vzhledem ke konkrétním okolnostem dostatečně obezřetně. Za této situace odvolací soud opodstatněně dovodil zanedbání (nevykonávání) náležité péče a dohledu žalovaného nad majetkem, který spravoval, byť jeho prevenční povinnost kontrolovat a udržovat stromy podél cyklotrasy ve smyslu § 415 obč. zák. jistě nelze vykládat jako povinnost počínat si tak, aby v každém okamžiku vyloučil nebezpečí vzniku jakékoliv škody.

K argumentaci dovolatele ustanovením § 19 lesního zákona lze připustit, že vlastník lesa nemůže odpovídat za každou škodu na zdraví a majetku osob, které do lesa vstupují, neboť je vyloučeno, aby měl pod plnou kontrolou stav veškerého porostu v lese (podle odst. 1 věty první tohoto ustanovení každý má právo vstupovat do lesa na vlastní nebezpečí, sbírat tam pro vlastní potřebu lesní plody a

suchou na zemi ležící klest). Toto ustanovení ovšem zároveň nevylučuje, aby odpovědnost vlastníka lesa za škodu byla založena tam, kde s přihlédnutím ke konkrétním poměrům a okolnostem lze vyžadovat jistou intenzitu péče o lesní porost a předvídavost vlastníka vzhledem ke hrozícím rizikům. Zde totiž nejde o smrtelný následek, k němuž by došlo při volném pohybu poškozené kdekoliv v lese, nýbrž při jízdě na kole po lesní cestě, kde je určitý pohyb osob obvyklý. Šlo-li navíc o vyznačenou cyklotrasu, musel vlastník lesa předpokládat zvýšenou frekvenci návštěvníků a tomu přizpůsobit svou činnost ohledně stavu a kvality porostů, které mohly bezpečnost pohybu v těchto místech ohrozit. I když dovolatel sám nebyl zřizovatelem cyklotrasy nebo tím, kdo ji na pozemku vyznačil, o zřízení cyklotrasy věděl a vzhledem ke svému postavení zákonem povolaného správce státního lesa si měl být vědom i zvýšené možnosti ohrožení osob cyklotrasu využívajících.

Nelze přitom přehlédnout, že žalovaný státní podnik je odborným a profesionálním správcem lesních porostů, který k plnění své funkce disponuje personálem a odbornými znalostmi i zkušenostmi, a lze na něj opodstatněně klást požadavek, aby v rámci své specializované činnosti jednak vyhodnotil rizika, která hrozí osobám vstupujícím na frekventovaných místech do lesa, jednak aby byl informován o stavu porostu v takových místech, obzvláště jde-li (jak tomu bylo v posuzovaném případě) o závažné postižení dřevokaznou houbou zjistitelné i bez složitějších technických postupů. Souhrn těchto okolností byl důvodem ke zvýšené obezřetnosti a důkladnější kontrole stavu porostů v blízkosti turisticky využívané cesty. Jestliže ovšem žalovaný žádnou kontrolu neprováděl, nezjistil závadný stav řady stromů a nepřijal žádná opatření, aby odstranil či alespoň omezil riziko pádu stromu na cyklotrasu, porušil svou prevenční povinnost podle § 415 obč. zák., a odpovídá tak za škodu tím způsobenou podle § 420 obč. zák.

Ze všech těchto důvodů je zřejmé, že rozsudek odvolacího soudu je z pohledu uplatněného dovolacího důvodu správný, proto Nejvyšší soud dovolání podle § 243b odst. 2 části věty před středníkem o.s.ř. zamítl.

(zdroj: www.nsoud.cz)

© EPRAVO.CZ – Sbírka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- Odpovědnost za vady
- Náhrada nákladů na výživu pozůstalých (jiných) osob
- Mezinárodní příslušnost ve věcech rodičovské zodpovědnosti
- Smlouva o dílo (exkluzivně pro předplatitele)
- Spotřebitelský úvěr (exkluzivně pro předplatitele)
- Starobní důchod (exkluzivně pro předplatitele)
- Veřejná obchodní společnost (exkluzivně pro předplatitele)
- Vypořádání SJM (exkluzivně pro předplatitele)
- Přiměřené protiplnění
- Předkupní právo
- Ochrana osobnosti